Preparem un funeral

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats

Competència específica 1 a desenvolupar

1. Traduir i comprendre textos grecs de dificultat creixent i justificar la seva traducció, identificant i analitzant els aspectes bàsics de la llengua grega i les seves unitats lingüístiques i reflexionant-hi mitjançant la comparació amb les llengües d'ensenyament i amb altres llengües del repertori individual de l'alumne, per realitzar una lectura comprensiva, directa i eficaç i una interpretació raonada del seu contingut.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL1, CCL2, CP2, STEM1, STEM2.

Criteri d'avaluació

1.1. Realitzar traduccions directes o inverses de textos o fragments adaptats o originals, de dificultat adequada i progressiva, amb correcció ortogràfica i expressiva, identificant i analitzant unitats lingüístiques regulars de la llengua i apreciant variants i coincidències amb altres llengües conegudes.

1.3. Revisar i esmenar de manera progressivament autònoma les pròpies traduccions i les dels companys i companyes, realitzant propostes de millora i argumentant els canvis amb terminologia especialitzada a partir de la reflexió lingüística.

Competència específica 2 a desenvolupar

3. Llegir, interpretar i comentar textos grecs de diferents gèneres i èpoques, assumint el procés creatiu com a complex i inseparable del context històric, social i polític i de les seves influències artístiques, per identificar la seva genealogia i valorar la seva aportació a la literatura europea.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL4, CCEC1, CCEC2.

Criteri d'avaluació

3.1. Interpretar i comentar de forma guiada textos i fragments literaris grecs de diversa índole de creixent complexitat, aplicant estratègies d'anàlisi i reflexió que impliquin mobilitzar la pròpia experiència, comprendre el món i la condició humana i desenvolupar la sensibilitat estètica i l'hàbit lector.

3.4. Crear textos individuals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en diferents suports i amb ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en els quals s'hagi partit de la civilització i cultura grega com a font d'inspiració.

Competència específica 3 a desenvolupar

4. Analitzar les característiques de la civilització grega en l'àmbit personal, religiós i sociopolític, adquirint coneixements sobre el món hel·lè i comparant críticament el present i el passat, per valorar les aportacions del món clàssic grec al nostre entorn com a base d'una ciutadania democràtica i compromesa.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL3, CP3, CD1, CPSAA3.1, CC1.

Criteri d'avaluació

4.1. Explicar, a partir de criteris donats, els processos històrics i polítics, les institucions, les maneres de vida i els costums de la societat hel·lena, comparant-los amb els de les societats actuals, valorant les adaptacions i canvis experimentats a la llum de l'evolució de les societats i els drets humans, i afavorint el desenvolupament d'una cultura compartida i una ciutadania compromesa amb la memòria col·lectiva i els valors democràtics.

4.3. Elaborar treballs de recerca de manera progressivament autònoma en diferents suports sobre aspectes del llegat de la civilització grega en l'àmbit personal, religiós i sociopolític localitzant, seleccionant, contrastant i reelaborant informació procedent de diferents fonts, calibrant la seva fiabilitat i pertinència i respectant els principis de rigor i propietat intel·lectual.

Sabers bàsics

BATXILLERAT. 1r curs. Grec I

- El text: comprensió i traducció.
- Unitats lingüístiques de la llengua grega.
- La traducció: tècniques, processos i eines.
- Educació literària.
- L'antiga Grècia

Context o contextos

Personal i social.

Dinàmiques de presa de consciència

L'alumne ha de prendre el paper de primogènit de la família i ha de fer tots els preparatius per ajudar l'ànima d'un familiar en el pas del món dels vius al món dels morts. Ha de tenir en compte la classe social de la família per decidir entre inhumació o cremació, també ha de preparar la vetlla, cerciorant-se de fer totes les passes necessàries, i escriure un elogi fúnebre per pronunciar davant tots els presents.
Com preparació de l'activitat l'alumne ha de cercar informació sobre quins processos es fan en l'actualitat quan mor un familiar (certificat de defunció, tràmits a l'empresa funerària, on es fa la vetlla del cos, tipus d'enterraments, cost, cerimònies civils o religioses, etc.), com es feien fa uns cinquanta anys i comparar-los amb els que feien els grecs. Aquesta activitat d'iniciació s'avalua mitjançant una graella que l'alumne ha d'anar omplint.
Per reunir informació sobre els ritus fúnebres a Grècia, l'alumne llegeix, tradueix i comenta textos sobre la mort, escrits per autors clàssics i analitza obres d'art i arqueològiques (ceràmica, esteles funeràries, etc.) que tractin aquest tema.
Entre tots es decideix la rúbrica d'avaluació individual i de grup que s'aplicarà a aquesta situació.

Instruccions i materials

L'alumne ha d'investigar i comparar els funerals actuals amb els de l'antiga Grècia. Primer ha d'omplir un dossier amb les traduccions i informacions que trobi, després ha d'organitzar el funeral i representar-lo i, per acabar, ha de pronunciar l'elogi fúnebre del mort.
Materials: Aquests textos, entre d'altres, poden servir per treballar el tema (traduïts o en grec, amb adaptacions):
-Hom. Il. XXIII, 72-76.
-Hom. Il. XVIII, 343 i ss.
-Hom. Od. XI, 51-80.
-Sòfocles Antígona 255.
-Plató, Lleis 873 C, 909 C, 947 b, 958 d i ss.
-Aristòfanes, Les granotes 190 s.
-Pausànies, Descripció de Grècia, 1, 29.4.
-Plutarco, Moralia 608 b i ss.
-I una selecció d'ἐπιτάφιος λόγος extrets de Tucídides, Lísies, Demòstenes i Hipèrides.
Imatges (entre d'altres):
-crátera del Maestro del Dípilon, c. 750 a. C. (Museo del Louvre).
-pínax de figures negres del Pintor de Gela. s. VI a. C. (Walters Art Museum, Baltimore).
-loutrophoros s. V. a. C. (Munich, Staatliche Antikensammlungen, von Schoen C. 66)

Descripció i planificació de la tasca o tasques. Tipus i característiques del producte o productes obtinguts

El docent prepara un dossier amb els fragments, bé traduïts, bé en grec (amb les adaptacions necessàries), per conèixer el món de la mort a Grècia. Aquest dossier es dissenya amb els espais necessaris perquè l'alumne el completi i hi afegeixi material.
Els fragments originals del dossier es tradueixen (i s'analitzen determinades oracions a criteri del docent) de manera individual i s'avaluen amb la rúbrica corresponent.
Les lectures es fan en grup i es comenten entre tots. L'alumne pren nota al seu dossier dels aspectes que consideri més rellevants per preparar el posterior funeral.
En petits grups es duen a terme els preparatius per organitzar la vetlla, el funeral i el tractament final del cos del mort. Es representa amb format de petita obra teatral. Cada alumne rep una qualificació individual i una altra com a integrant del grup, amb una rúbrica prèviament consensuada (coavaluació).
Cada alumne compon un petit discurs a imitació dels antics elogiant la figura del mort. Es pronuncia la composició davant tota la classe (coavaluació i avaluació per part del docent).

CC BY NC SA

Procediments de retroacció, revisió i supervisió per part del professorat durant la realització de la tasca o tasques

Per a cada fase del projecte, es disposa d'una rúbrica de revisió i supervisió que permet controlar els progressos i el procés mateix d'aprenentatge i que serveix perquè l'alumnat faci seus els objectius de la situació proposada i faci una autoavaluació continuada de la seva feina.
Depenent del moment d'execució del projecte, hi ha d'haver rúbriques individuals, per a petit grup o per a gran grup, que es van emplenant per tal de facilitar l'òptima realització del treball.
El docent fa comentaris al grup i individualment durant la recerca d'informació, la preparació del ritual fúnebre i la composició del discurs, per corregir i millorar la tasca.
Els alumnes es fan comentaris entre iguals i corregeixen després de la representació teatral. El docent supervisa aquesta coavaluació.

Procediment d'avaluació final, qualificació i transferència del coneixement

L'avaluació final comprèn les qualificacions rebudes tant individualment com en grup. El docent comprova si hi ha hagut un aprenentatge efectiu entre els coneixements previs de l'alumnat i els assolits en finalitzar aquesta situació d'aprenentatge.
Pel que fa a la transferència del coneixement, existeix una clara connexió amb la matèria d'Història, pel que fa a l'estudi dels diferents ritus funeraris al llarg dels temps; i amb la matèria de Filosofia, per la consideració de la mort a través dels temps. En la compleció del dossier i en el discurs es mobilitza la competència lingüística oral i escrita.